

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning Sokkel Karjäärid OÜ 17.03.2023 esitatud taotluse, otsustan:

1. Anda Sokkel Karjäärid OÜ-le (registrikood 16392048) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/518980 Sääsküla uuringuruumis kehtivusajaga viis aastat.
2. Korraldus jõustub Sokkel Karjäärid OÜ-le teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/518980 lahutamatu osa.

Uuringuluba nr L.MU/518980 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Rapla maakond, Rapla vald, Lipa küla, Kuivati, 78405) esitas 17.03.2023 Keskkonnaametile Sääsküla uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi **uuringuluba**) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi KOTKAS 17.03.2023 dokumendina nr DM-124183-1).

Taotletav uuringuruum asub Järva maakonnas Järva vallas Sääsküla külas, katastriüksustel Rava metskond 244 (katastritunnus 13402:001:0273), Rava metskond 189 (katastritunnus 13402:001:0064), Rava metskond 187 (katastritunnus 13402:001:0039), Rava metskond 317 (katastritunnus 13402:001:0316) ja Rava metskond 233 (katastritunnus 13402:001:0271) ning Peedu külas katastriüksustel Rava metskond 226 (katastritunnus 12901:003:0229) ja Rava metskond 28 (katastritunnus 12901:003:0630). Katastriüksuste omanik on Eesti Vabariik, valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi **RMK**).

Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 49,57 ha, teenindusala koosneb kolmest lahustükist (põhjapoolse lahustüki pindala on 10,63 ha, keskmise lahustüki pindala on 0,95 ha ja lõunapoolsema lahustüki pindala on 37,99 ha) ning ei hõlma nimetatud katastriüksusi kogu ulatuses. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus plaanitakse rajada kuni 80 uuringupuuraku ja kuni 80 uuringukaeveõont. Hüdrogeoloogiliste tingimuste selgitamiseks

teostatakse veetaseme mõõtmised uuringupunktides ning ümbruskonna kraavides ja veekogudes.

Uuringu käigus tehakse kindlaks maavara lasumistingimused, koostis ja omadused ning hinnatakse uuringuruumi ja selle ümbruse hüdrogeoloogilisi tingimusi.

Uurimissügavus on kuni 18 m. Uuritavaks maavaraks on täiteliiv. Hinnanguline maavara kogus on 625 tuh m³. Uuritava maavara võimalik kasutusvaldkond on taotluse kohaselt üldehitus. Taotletava loa kehtivusaeg on 5 aastat.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjapoolsemast lahustükist ~ 763 m kaugusel põhjas asub Kõrveküla kruusamaardla (maavarade registri registrikaardi nr 504).

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjapoolsema lahustüki kaguosa ja lõunapoolsema lahustüki ida- ja kirdeosa ning läänenurk kattuvad osaliselt Epu-Kakerdi turbamaardla Hundisoo maardlaosa (maavarade registri registrikaardi nr 148) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 1 plokiga. Eelmainitud turbamaardla 1 plokk asub taotletava uuringuruumi teenindusala keskmise lahustüki idaservast kuni 0,5 m kaugusel. Taotluse kohaselt turvast ei plaanita uurida, luba taotletakse liiva uuringuks.

Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjapoolsema lahustüki lääne- ja kirdeservad kattuvad ~ 0,2 ha ulatuses maaparandussüsteemiga Sinika ÜP-133 (maaparandussüsteemide registri kood 4108470020090001). Sama maaparandussüsteem kattub ~ 33,3 ha ulatuses lõunapoolsema lahustükiga, millest jääb välja lõunanurk ja kaguserv.

Ligikaudu 500 m kaugusel (piiripunktist 5) on registreeritud II kaitsekategooria liigi – metsis (*Tetrao urogallus*, EELIS kood KLO9102198) elupaik, Kernu metsise püsielupaik (EELIS kood KLO3000103) ja Kernu metsise mäguala.

Looduskaitseaduse (edaspidi **LKS**) § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmise ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal. Kuni 1 km kaugusel metsise mängupaigast on metsise kaitse tegevuskava kohaselt soovitatav helihäiringuid vähendada. Tulenevalt tegevuse eripärast ja metsise püsielupaiga ja mängupaiga lähedusest, tuleb töid mängu- ja pesitsusperioodil, st 01.03 kuni 30.06, vältida või vähendada.

LKS § 55 lg 6¹ p 1 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning p 2 kohaselt tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Sellest lähtuvalt on keelatud teostada töid lindude pesitsusperioodil ehk 15. aprillist 30. juunini.

Uuringuruumi vahetusse lähedusse jääb ka Vulbi maastikukaitseala (EELIS kood KLO1000109), mis kuulub Vulbi loodusalanana Natura 2000 võrgustikku. Kavandatud tegevus ei avalda eeldatavasti kaitsealale ega loodusalale mingit mõju.

Taotletavast Sääsküla uuringuruumi põhjapoolsest lahustükist ca 463 m kaugusel põhjas paikneb elektriõhuliin 220-330 kV (kõrgepingeliin, vid kood L506) ja selle kaitsevöönd. Lõunapoolsest lahustükist ~860 m kaugusel kagu suunas paikneb alla 1 kV elektriõhuliin (vid kood: M5956360).

Sääsküla uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (21.03.2023 kiri nr 9-3/23/5026-2).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 16.03.2023.

Maapõueseaduse (edaspidi **MaaPS**) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 03.04.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 03.04.2023 kirjaga nr DM-124183-3. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 3 alusel saatis Keskkonnaamet 03.04.2023 kirjaga nr DM-124183-4 uuringuloa taotluse riigivara valitseja volitatud asutusele (RMK).

RMK andis 15.05.2023 kirjaga nr nr 3-1.1/2023/2237 (KOTKAS 15.05.2023 nr DM-124183-8) nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks Sääsküla uuringuruumis Järva maakonnas Järva vallas Sääskülas asuvatel katastriüksustel Rava metskond 244 (katastritunnus 13402:001:0273), Rava metskond 189 (katastritunnus 13402:001:0064), Rava metskond 187 (katastritunnus 13402:001:0039), Rava metskond 317 (katastritunnus 13402:001:0316), Rava metskond 233 (katastritunnus 13402:001:0271) ning Peedu külas Rava metskond 226 (katastritunnus 12901:003:0229) ja Rava metskond 28 (katastritunnus 12901:003:0630) järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Järvamaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 03.04.2023 kirjaga nr DM-124183-5 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Järva Vallavalitsus) tähtajaga kaks kuud.

Järva Vallavolikogu nõustus 26.05.2023 otsusega nr 40 1-3/2023/40 (**otsus nr 40**) (KOTKAS 01.06.2023 nr DM-124183-9) Sääsküla uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega

järgmistel tingimustel:

1. teavitada eelnevalt piisava aja jooksul Järva Vallavalitsust ning ümberkaudseid elutegevusega hõivatud kinnistute omanikke uurimistööde tegemise algusest;
2. uuringuruumis välitööde läbiviimise kohta esitatud kaebuste korral (kaebuse esitajaks on lähedal paikneva kinnistu omanik või Järva Vallavalitsus) tuleb peatada välitöö koheselt, selgitada välja tekkinud olukord ning pakkuda leevendusmeetmed;
3. Sääsküla uuringuruum asub metsasel alal, mis on rohevõrgustiku ala. Selgitada välja loomaliikide levik sellel alal;
4. uuringuruumis välitööde läbiviimisel kirjeldada uuringualal leiduvad looduskaitsealused taime- ja loomaliigid;
5. uuringuruumis ei ole välitööde läbiviimine lubatud pesitsusrahu perioodil ajavahemikus 15. aprillist 30. juunini;
6. esitada uuringu aruanne esimesel võimalusel pärast aruande valmimist uuringuruumi teenindusmaaga piirnevate kinnistu omanikele ning Järva Vallavalitsusele.

Sokkel Karjäärid OÜ nõustus 17.07.2023 Järva Vallavolikogu otsuses nr 40 esitatud tingimustega (KOTKAS 19.07.2023 nr DM-124183-15).

RMK 15.05.2023 kirjas nr 3-1.1/2023/2237 ja Järva Vallavolikogu otsuses nr 40 toodud tingimustega arvestatakse uuringuloo nr L.MU/518980 täiendavate tingimuste määramisel.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks 07.11.2023 ametlikku väljaandesse.

Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks 2 nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti laekus/ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Sokkel Karjäärid OÜ-lt 07.11.2023 kirjaga nr DM-124183-18 arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Keskkonnaamet edastas sama kirja menetlusosalistele ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks.

Põllumajandus- ja Toiduamet kooskõlastas 20.11.2023 kirjaga nr 6.2-1/9902-1 tingimuslikult Sääsküla uuringuruumi geoloogilise uuringuloo eelnõu (KOTKAS 23.11.2023 nr DM-124183-20).

Sokkel Karjäärid OÜ saatis 27.11.2023 (KOTKAS 27.11.2023 nr DM-124183-22) vastuskirja Sääsküla uuringuruumi geoloogilise uuringuloo välja andmise eelnõule laekunud ettepanekutele

ja vastuväidetele.

Kooskõlas HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks täiendatud ääsküla uuringuruumi geoloogilise uuringuloo andmise otsuse ja uuringuloo eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid esitati / ei esitatud.

Tuginedes HMS §-le 49 lõikele 4 saatis Keskkonnaamet XX.XX.2023 kirjaga nr DM-124183-xx täiendatud Sääsküla uuringuruumi geoloogilise uuringuloo andmise otsuse ja uuringuloo eelnõu menetlusosalistele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamiseks.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid esitati / ei esitatud.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis Sokkel Karjäärid OÜ esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress: Rapla maakond, Rapla vald, Lipa küla, Kuivati, 78405).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava (edaspidi **Jääts**) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse Jääts §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loa täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Sääsküla uuringuruumi uuringuloale seatakse järgmised täiendavad tingimused:

1. Geoloogilise uuringu tegijal tuleb e-posti teel (jarvamaa@rmk.ee) teavitada Riigimetsa Majandamise Keskuse Järvamaa metsaülemat välitööde tegemisest vähemalt 10 kalendripäeva ette. Teavitada tuleb ka Järva Vallavalitsust ning ümberkaudseid elutegevusega hõivatud kinnistute omanikke.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
3. Uuringuruumis välitööde läbiviimise kohta esitatud kaebuste korral (kaebuse esitajaks on lähedal paikneva kinnistu omanik või Järva Vallavalitsus) tuleb välitööd koheselt peatada, selgitada välja tekkinud olukord ning pakkuda välja leevendusmeetmed.
4. Uuringuruumis välitööde läbiviimisel kirjeldada uuringualal leiduvad looduskaitsealused taime- ja loomaliigid. Tulemused edastada nt koos uuringuruumi korrastamise aktiga Keskkonnaametile.

5. Uuringuruumis ei ole välitööde läbiviimine lubatud pesitsusrahu perioodil ajavahemikus 15. aprillist 30. juunini.
6. Esitada geoloogilise uuringu aruanne esimesel võimalusel pärast aruande valmimist uuringuruumi teenindusmaaga piirnevate kinnistute omanikele ning Järva Vallavalitsusele.
7. Maaparandussüsteemi maa-alal ja selle eesvoolu kaitsevööndis planeeritud geoloogilise uuringu läbiviimisel peab hoiduma tegevusest, mis võib kahjustada eesvoolusid, kuivenduskraave, keskkonnakaitserajatist, teenindavat teed, sellel paiknevaid truupe ja muid teerajatisi ning takistada selle nõuetekohast toimimist või maaparandushoiutööde tegemist.
8. Esitada Põllumajandus- ja Toiduametile kolm tööpäeva enne objektil uuringutega alustamist kirjalik teavitus e-posti aadressil: jarvamp@pta.agri.ee.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõige 1 punktides 4, 5, 8 ja lõige 2 punktides 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, mistõttu neid käesolevas korralduses ei käsitleta. Sääsküla uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11); muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3), mistõttu MaaPS § 27 lõigetes 4 ja 6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Sokkel Karjäärid OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 02.11.2023).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Tiit Rahe
peaspetsialist juhataja ülesannetes
maapõuebüroo